

*А. Антонюк,
курсант,
Г. Закрасіна,
викладач,*

Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

На думку фахівців збройних сил передових країн світу, військова термінологія є одним із ключових елементів у ефективному командуванні збройними силами. Міністерство оборони України та командування Сил Спеціальних Операцій, тримаючи курс на стандарти НАТО, не забули і про цей важливий елемент, тому для підрозділів ІПСО (інформаційно-психологічних операцій) був створений власний статут “психологічних операцій”. Його основою став статут психологічних операцій НАТО АJP-3.10.0., АJP-3.10.1. Зазначена термінологія не передбачає інтерпретації іншими мовами, тобто дослівний переклад окреслених термінів не завжди може мати теж саме значення, що закладене в статуті АJP-3.10.1. Ось чому країни-члени НАТО, які перейняли цей статут собі на озброєння, користуються цією термінологією мовою оригіналу.

Процес збагачення військової термінології значною мірою залежить від таких чинників, як:

- 1) війни і військові конфлікти;
- 2) розвиток військової науки й техніки, упровадження новітніх технологій у сфері військової справи;
- 3) розвиток військової тактики й стратегії.

Для фахівців ІПСО в зазначеному статуті визначено аббревіатури та розкрито їх зміст. Такими аббревіатурами є:

SCW (Series concept work sheet) – таблиця концепту серії. Дослівний переклад звучить як *Аркуш концепції серії*. Окреслене скорочення використовується фахівцями ІПСО для планування та підготовки психологічних операцій.

TA (target audience) – цільова аудиторія. Такою аббревіатурою фахівці ІПСО називають об’єктів психологічних операцій. *TA*- людина, група людей, спілка, громада, нація, країна, і т.д.

MA (Main argument) – головний аргумент. Зазначену аббревіатуру фахівці ІПСО використовують у плануванні психологічних операцій, а також під час виконання цієї операції. Нею позначають основний аргумент, котрим повинні керуватися фахівці ІПСО під час розробки продукту впливу.

SA (Supporting argument) – підтримуючий аргумент. Ця аббревіатура використовується фахівцями ІПСО під час планування психологічної операції, а також під час розробки матеріалів впливу.

SPO (special psychological operation) – спеціальна психологічна операція. Окресленою термінологією позначають дії фахівців ІПСО під час виконання спеціальних завдань.

MDMP (Military decision-making process) – військовий процес прийняття рішення. Такою термінологією фахівці ІІсО відмічають процес планування психологічної операції. Це є початковим етапом у плануванні психологічних операцій.

PMESII-PT :

(P) Політика

(M) Армія/безпека

(E) Економічна ситуація

(S) Соціальна ситуація

(I) Інформаційні системи

(I) Інфраструктура

(P) Фізичне оточуюче середовище

(T) Час

Окреслена аббревіатура позначає етап планування серії впливу, а саме фахівцями ІІсО проводиться аналіз середовища, де знаходиться цільова аудиторія для використання проаналізованої інформації у розробці головного та підтримуючих аргументів.

ASCOPE:

(A) Area-зона

(S) Structure-структура

(C) Capabilities-можливості

(O) Organization-організації

(P) People-люди

(E) Events-події

Зазначена аббревіатура позначає етап планування серії впливу, а саме фахівцями ІІсО проводиться аналіз середовища, де знаходиться цільова аудиторія для використання проаналізованої інформації у розробці головного та підтримуючих аргументів.

COG (Center of gravity) – *центр гравітації*. Аббревіатура використовується фахівцями ІІсО для позначення основної інформації, отриманої з проведення аналітики щодо цільової аудиторії та зони проведення психологічних операцій.

CARVER:

(C) Criticality-критичність;

(A) Accessibility-доступність;

(R) Renewability-відновлюваність;

(V) Vulnerability-уразливість;

(E) Effect-ефект;

(R) Recognition-впізнаємість;

Така аббревіатура використовується фахівцями ІІсО для аналітики розробленого матеріалу впливу, а також серії впливу.

Використання аббревіатур іншомовного походження для планування операцій у ЗСУ є новизною. Аббревіатури ефективно впроваджуються, адже це скорочує час для розуміння та виконання завдання фахівцями психологічних операцій.

Найважливішим висновком з викладеної теорії військово-перекладацької практики є доведене наукою положення про розбіжність систем понять у народів,

які розмовляють різними мовами. Це неспівпадіння спостерігається як в кількісному, так і в якісному відношеннях. У одного народу деякі поняття можуть взагалі бути відсутні, в іншого – спостерігається дуже дробова диференціація тих же понять при відсутності родового поняття для їх узагальнення або уявлення про будь-який фрагмент реальної дійсності. Але найчастіше характерним для європейських мов є розбіжність обсягів понять, пов'язана з дещо іншим кутом зору на об'єктивну реальність, своєрідний розподіл цієї реальності на незбіжні дискретні фрагменти.

Отже, ключовим призначенням спеціальної військової абривіатури іншомовного походження в структурі ЗСУ є зменшення часу на доведення завдання, чіткість поставленого завдання, зрозумілість. Все це є невід'ємною частиною у плануванні операцій, тому використання цих абривіатур є доцільним у плануванні сьогоденних операцій у війні України проти російської федерації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойовий статут Сил Спеціальних Операцій Збройних Сил України. Частина 1 Командування Сил Спеціальних Операцій Збройних Сил України, 2021